

VA NA NA RITO!

XIRHAMBO XA SWIBUMABUMELO SWA VAAKI

Komiti yo Hoxa Tihlo ya Huvo ya Rixaka ya Swifundzankulu ya swa Mabindzu na Vumaki, Nhluvukiso wa Ikhonomi, Nhluvukiso wa Mabindzu Lamatsongo, Vupfhumba, Matholele na Timhaka ta Vatirhi yi rhamba vanhu lava nga xiave na mihlangano leyi nga na ku tsakela ku yisa swibumabumelo leswi tsariweke hi mayelana na Milawumbisi yimbirhi: Nawumbisi wo Cinca Nsirhelelo wa Vatlangi wa [B 24D – 2016] na Nawumbisi wo Cinca Vun'wini bya Matsalwa wa [B 13D – 2017]

NAWUMBISI WO CINCA NSIRHELELO WA VATLANGI WA [B 24D – 2016]

Nawumbisi wu lava ku cinca Nawu wo Sirhelela Vatlangi, 1967, ku nghanisa, ku sula kumbe ku siva tihlamuselo tin'wana; ku lulamisela timfanelo ta vatlangi ta swa ikhonomi; ku ndlandlamuxa timfanelo ta vunene ta vatlangi eka vukandziyisi bya marito na swifaniso; ku lulamisela ku hundzisa timfanelo ta laha mutlangi a nga nyika mpfumelelo wa ku cinciwa ka ntlangu; ku lulamisela ku sirheleriwa ka timfanelo ta vahumelerisi va vukandziyisi bya mpfumawulo; ku ndlandlamuxa swiyirisiwa eka ku tirhisiwa ka mitlangu; ku ndlandlamuxa ku tirhisiwa ka swiyirisiwa swa mitlangu eka swikandziyisiwa swa marito na swifaniso; ku lulamisela tirhoyalithi kumbe tihakelo to ringana leti hakeriwaka loko ntlangu wu xavisile kumbe wu rhentiwile ; ku lulamisela makandziyiselo na mavikelo ya mitlangu yo karhi na ku lulamisela nandzu lowu fambelana na swona; ku ndlandlamuxa leswi amukeriwaka eka leswi aleriwaka eka ku cinca ka minkandziyiso ya marito na swifaniso na mpfumawulo na ku katsa leswi amukeriwaka eka Nawu wa Vun'winyi bya Matsalwa, 1978; ku lulamisela leswaku Holobye a veka swipimelo swa ntwanano leswi bohaka na leswi tolrevelekeke xikan'we na swiletelo swa ku va vatlangi va nyika mpfumelelo ehansi ka Nawu lowu; ku lulamisela ku yirisiwa ka matikhomelo hi mayelana na tindlela to sirhelela swa thekinoloji; ku lulamisela hi matikhomelo lama yirisiweke na leswi amukeriwaka hi mayelana na tindlela to sirhelela swa thekinoloji na mahungu ya mafambiselo ya swa vun'winyi bya matsalwa hi ndlela yaleyo; ku lulamisela milandzu na mindziho yin'wana yintshwa; ku siva tihlamuselo to karhi; ku lulamisela hi swilaveko swa nkarhi wo cinca; na ku lulamisela hi timhaka leti fambelanaka na tona.

NAWUMBISI WO CINCA VUN'WINI BYA MATSALWA WA [B 13D – 2017]

Nawumbisi wu lava ku cinca Nawu wa Vun'winyi bya Matsalwa, 1978, ku endlela ku hlamusela marito mo karhi na mavulavulelo; ku pfumelela ku yisiwa emahlweni ka leswi aleriweke na leswi nga katsiwangiki mayelana na ku humelerisa nakambe ka mitirho ley i nga na timfanelo ta vun'winyi bya matsalwa; ku lulamisela ku aviwa ka tirhoyalithi ta mitirho ley i nga na vun'winyi bya matsalwa; ku lulamisela ku hakeriwa ka tirhoyalithi hi mayelana na mitirho ya matsalwa, vunanga, swa vutshila na leswi kandziyisiweke swa marito kumbe swifaniso; ku lulamisela ku xavisiwa ka timfanelo ta tirhoyalithi; ku lulamisela vukandziyisi kumbe mavikelo ya swiendliwa swo karhi; ku lulamisela ku tsarisiwa ka minhlangano yo hlengeleta tihakelo; ku lulamisela ndlela yo ahlula mikanetano; ku lulamisela hi ku fikelela mitirho ya timfanelo ta vun'winyi bya matsalwa hi vanhu lava nga na vutsoniwa; ku lulamisela ku nyikiwa ka tilayisense ta mitirho ya vana lava pfumalaka vatswari; ku tiyisisa matimba na mitirho ya Huvo ya Vuahluri bya swa Vun'winyi bya Matsalwa; ku lulamisela ku yirisiwa ka matikhomelo hi mayelana na tindlela to sirhelela swa thekinoloji; ku lulamisela matikhomelo lama yirisiweke hi mayelana na mahungu ya mafambiselo ya swa vun'winyi bya matsalwa; ku lulamisela hi ku sirhelela timfanelo ta swa dijitali; ku lulamisela hi milandzu yin'wana leyintshwa; na ku lulamisela hi timhaka leti fambelanaka na tona.

Swivutiso, xikan'we na swibumabumelo leswi tsariweke, swi nga kongomisiwa eka Komiti yo Hoxa Tihlo ya Huvo ya Rixaka ya Swifundzankulu ya swa Mabindzu na Vumaki, Nhluvukiso wa Ikhonomi, Nhluvukiso wa Mabindzu Lamatsongo, Vupfhumba, Matholele na Timhaka ta Vatirhi, swi kongomisiwa eka Manana Noziphiwo Dinizulu, hi imeyili ***ndinizulu@parliament.gov.za*** kumbe Manana Mahdiyah Koff **eka *mkoff@parliament.gov.za***. Ku engetela eka swibumabumelo leswi tsariweke, u komberiwa ku kombisa ku tsakela ka wena, ku hlamusela hi nomo eka Komiti.

Siku ro pfala ku rhumela swibumabumelo leswi tsariweke i ku hela ka siku ra ntirho ra Ravunthlanu, 27 Sunguti 2023.

Tikhopi ta Milawumbisi ti nga komberiwa hi riqingho eka Manana Noziphiwo Dinizulu eka Selula: 083 709 8393 kumbe Manana Mahdiyah Koff eka Selula: 083 709 8527 kumbe yi kumeka hi elektroniki eka websayiti ya palamende (www.parliament.gov.za).

Xi humesiwile hi:

Tatana Mandla Isaac Rayi, MP

Mutshamaxitulu wa Komiti yo Hoxa Tihlo ya Huvo ya Rixaka ya Swifundzankulu ya swa Mabindzu na Vumaki, Nhluvukiso wa Ikhonomi, Nhluvukiso wa Mabindzu Lamatsongo, Vupfhumba, Matholele na Timhaka ta Vatirhi.
